

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Ime operacije:	PRIBLIŽAJMO UNESCOVA BIOSFERNA OBMOČJA PREBIVALCEM
Akronim:	MaB
Prijavitelj:	LAS DOLINA SOČE
Projektne partnerji:	JAVNI ZAVOD TRIGLAVSKI NARODNI PARK POSOŠKI RAZVOJNI CENTER JAVNI ZAVOD ZA TURIZEM DOLINA SOČE OBČINA KOBARID
Sodelovanje z LASi:	LAS GORENJSKA KOŠARICA LAS MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM LAS KRASA IN BRKINOV LAS POSAVJE LAS OBSOTELJE IN KOZJANSKO
Začetek in zaključek operacije	1.10.2018–30.09.2020
Vrednost operacije	62.378,02 EUR
Upravičeni stroški operacije	56.345,58 EUR
Zaprošen % sofinanciranja	85 %
Odobrena vrednost sredstev	47.893,74 EUR
Operacija je bila s strani Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja potrjena z Odločbo o pravici do sredstev št. 33154-8/2018/11 z dne 3. 8. 2018.	

Vsebina operacije:

Projekt sodelovanja, Približajmo Unescova biosferna območja prebivalcem, bo z izvajanjem skupnih aktivnosti na treh biosfernih območjih Slovenije prispeval k povečanju prepoznavnosti biosfernih območij in izkoristil potenciale, ki jih Unesco-vo imenovanje prinaša območju. Ozaveščanje, komunikacija, promocija, izobraževanje ter izmenjava dobrih praks in znanj, organizacija in izvedba dogodkov posvečenih dnevu BO Slovenije, snemanje in predvajanje skupne oddaje o perspektivnih in inovativnih podjetniških idejah v BO Slovenije, skupna izobraževalna zbiranka za ranljive skupine s predstavitvijo BO Slovenije ter izvedba skupnih izobraževalnih delavnic na temo vzpostavitve najbolj učinkovitih komunikacijskih orodij z upravljavci BO, bodo bistvene aktivnosti tega dela operacije. V okviru specifičnih aktivnosti bodo izvedene aktivnosti s poudarkom na izkoriščanju lokalnih virov, skupnih produktov ter skupnega nastopa na trgu. S specifičnimi aktivnostmi na območju BO Julijske Alpe želimo dosežati cilje varovanja naravne in kulturne dediščine posameznega območja ob istočasnem izboljševanju dohodkovnega položaja lokalnega prebivalstva. Največji del operacije predstavlja vzpostavitev izhodišč, podpornega okolja in komunikacijskih orodij za skupni turistični produkt pohodniške poti na območju Julijskih Alp. Izdelani koncepti informacijskih točk bodo prilagojeni ljudem posebnimi potrebami-invalidom ter starejšim. Slednji bodo lahko v informacijskih centrih podoživljali lepote ob pohodniški poti tudi če tja zaradi starosti ne bodo mogli. Izdelan bo animiran film na temo pohodništva ter digitalizacija povezovanja OŠ na Biosfernem območju.

Man and the Biosphere Programme (MAB) program Človek in Biosfera je medvladni raziskovalni program UNESCO (organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo, ang. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation; v nadaljnjem besedilu: UNESCO MAB), ki poteka že od leta 1971. Njegov cilj je vzpostaviti ravnovesje odnosa med človekom, naravo in kulturnim izročilom. Razglašena biosferna območja predstavljajo vzorčne primere za uresničevanje trajnostnega razvoja na lokalni, nacionalni in globalni ravni.

Biosferna območja imajo naslednje funkcije:

- ohranjanje ekosistemov, krajine in biološke pestrosti,
- spodbujanje gospodarskega razvoja, ki je gospodarsko in kulturno trajnostno usmerjen,
- logistično podporo za raziskave, monitoring, izobraževanje, ki se nanašajo na lokalno, regionalno, nacionalno in globalno ohranjanje narave in trajnostni razvoj.

Unesco vsakih 10 let preverja status biosfernega parka in pri tem primerja izvedene aktivnosti in dosežene rezultate.

Posebnost biosfernih območij je v tem, da vzpostavljajo pozitiven odnos in enakovredno partnerstvo med človekom in naravo. V biosfernih območjih zavarovana narava ni pomembnejša od uravnoveženega gospodarskega razvoja. Prav zato so ta območja zanimiva in drugačna. Prebivalcem ponujajo številne priložnosti, ne nazadnje prinaša Unescovo priznanje izjemno promocijsko prednost in prepoznavnost.

Svetovna mreža biosfernih območij vključuje danes 669 biosfernih območij v 120 državah, vključujoč 20 čezmejnih biosfernih območij.

Na območju Slovenije obstajajo tri biosferna območja:

Biosferno območje Julijske Alpe, je bilo razglašeno 2003 in z njim upravlja Triglavski narodni park; Biosferno območje Julijske Alpe leži na severozahodu Slovenije, na tromeji med Slovenijo, Italijo in Avstrijo. Razdeljeno je na osrednje, robno in vplivno območje.

Meje biosfernega območja so uradno opredeljene z administrativnimi mejami 10 občin, vključenih v biosferno območje in sicer: Bled, Bohinj, Bovec, Gorje, Jesenice, Kobarid, Kranjska Gora, Radovljica, Tolmin in Žirovnica.

Osrednji in robni del biosfernega območja predstavlja zavarovano območje Triglavskega narodnega parka (TNP), ki poleg visokogorskega območja vključuje tudi nekaj pomembnejših turističnih destinacij oziroma krajev, kot so Bohinj, Pokljuka, Planica, Trenta in Log pod Mangartom.

Z vidika turistične destinacije Julijske Alpe je nujno obravnavati biosferno območje Julijske Alpe kot celoto. Osrednje varovano območje namreč predstavlja glavno privlačnost Julijskih Alp, po drugi strani pa je to hkrati tudi najbolj dragoceno in občutljivo območje z vidika varovanja naravne in kulturne dediščine.

S ciljem zagotavljanja uravnoteženega in trajnostnega razvoja biosfernega območja Julijske Alpe je zato pomembno vključevanje tudi območij, ki so izven zavarovanega območja TNP. Celotno biosferno območje Julijske Alpe meri 195.723 ha oziroma 9,6% območja Slovenije. Znotraj njega zavarovano območje Triglavski narodni park obsega 83.982 ha in predstavlja celotnega 42,9 % biosfernega območja.

Biosferno območje Kras in porečje Reke, s katerim upravlja Park Škocjanske jame, je bilo razglašeno v letu 2004; Po razmejitvah pokriva z osrednjim območjem zavarovano območje Parka Škocjanske jame, z vplivnim območjem pa tudi vplivno območje Parka Škocjanske jame, tranzicijsko območje obsega območje občine Divača. Celotno območje obsega 59.780 ha in se nahaja v petih občinah: Ilirska Bistrica, Hrpelje-Kozina, Divača, Pivka in Postojna.

V ožjem zavarovanem, ki obsega 403 ha, izvajamo varstvo biološke pestrosti, naravne in kulturne dediščine, monitoringa in raziskav, ki imajo kar se da majhen vpliv na občutljive ekosisteme. Dejavnosti upravljavca v vplivnem območju, ki pokriva 45.000 ha, so v povezavi z nalogami ožjega zavarovanega območja in v skladu z dobro ekološko prakso. V tranzicijskem območju, s površino 14.377ha, se dejavnosti navezujejo na izobraževanje in ozaveščanje ter spodbujanje trajnostnih praks v turizmu in drugih dejavnostih. Poleg omenjenih so v biosfernem območju dejavnosti vezane na kmetijstvo, gozdarstvo, bivanjska naselja in drugo rabo, kjer lokalne skupnosti, upravljavske agencije, znanstveniki in nevladne organizacije ter drugi deležniki, v skladu z naravovarstvenimi, kulturnimi, družbenimi in ekonomskimi interesi, delujejo skupaj, da smotrno upravljajo in trajnostno razvijajo naravne vire območja.

Biosferno območje Kozjansko in Obsotelje, ki je bilo razglašeno leta 2010, pa upravlja Kozjanski park. Biosferno območje Kozjansko in Obsotelje se nahaja med Savo, Savinjo in Sotlo in je veliko 947 km². V osrednjem območju se nahaja celotno zavarovano območje Kozjanskega regijskega parka, skoraj polovica osrednjega in robnega območja pripada območjem Natura 2000. Območje zajema enajst občin. Največji delež ozemlja osrednjega in robnega dela biosfernega območja imajo občine Bistrica ob Sotli, Dobje in Kozje, sledijo Podčetrtek, Laško, Šentjur, Brežice, Sevnica, Krško, Šmarje pri Jelšah in Radeče.

Aktivnosti operacije:

1. FAZA OPERACIJE

SKUPNE AKTIVNOSTI PROJETKA

AKTIVNOST 0: KOORDINACIJA IN VODENJE PROJEKTA

- vodenje in koordinacija projekta

AKTIVNOST 1: ORGANIZACIJA IN IZVEDBA STROKOVNIH EKSKURZIJ V BO SLOVENIJE TER PRENOS ZNANJA MED OBMOČJI

- Organizacija in izvedba strokovne ekskurzije v biosferno območje Obsotelje in Kozjansko
- Organizacija in izvedba strokovne ekskurzije v biosferno območje Krasa in porečje reke Reke
- Predstavitev biosfernega območja Julijske Alpe
- Organizacija in izvedba izobraževalne delavnice na temo Povezovanje BO Slovenije (prenos znanja in izkušenj)

AKTIVNOST 2: OBLIKOVANJE IN TISK IZOBRAŽEVALNE ZGIBANKE S PREDSTAVITVIJO BO SLOVENIJE

- Priprava tekstov za zgibanko
- Koordiniranje in usklajevanje pri oblikovanju in prilagoditvi izobraževalne knjižice za ranljive skupine »LAHKO BRANJE« (starejši, otroci, osebe s posebnimi potrebami)

AKTIVNOST 3: ORGANIZAIJA IN IZVEDBA LOKALNE PRIREDITVE POSVEČENE DNEVU BO SLOVENIJE

- Predstavitev BO Slovenije – predavanje
- Prestavitev lokalnih izdelkov značilnih za posamezna BO ter imenovanje ambasadorja BO
- Koordinacija in usklajevanje ponudnikov iz BO Slovenije z namenom predstavitve jedi in izdelkov iz BO Slovenije na prireditvi

AKTIVNOST 4: IZDELAVA PROMOCIJSKEGA MATERIALA

- Nakup ženskih in moških majic ter tisk

AKTIVNOST 5: SNEMANJE ODDAJE O PERSPEKTIVNIH IN INOVATIVNIH PODJETNIŠKIH IDEJAH V BO SLOVENIJE

- Snemanje oddaje
- Koordiniranje pri snemanju oddaje za BO Julijske Alpe

SPECIFIČNE AKTIVNOSTI ZA BIOSFERNO OBMOČJE JULIJSKE ALPE

Priprava projektne dokumentacije za ureditev parkirišča pri Napoleonovem mostu

- Izdelava kataloga urbane opreme za urejanje javnih površin
- Priprava in izdelava vodnika pohodniške poti JA trail

- Izdelava zasnove info-točk pohodniške poti JA trail
- Nadgradnja blagovne znamke Bohinjso

2 FAZA OPERACIJE

SKUPNE AKTIVNOSTI PROJETKA

AKTIVNOST 6: IZVEDBA IZOBRAŽEVALNIH DELAVNIC

- Izvedba 2 delavnic na temo Predstavitev upravljanja biosfernega območja Julijske Alpe deležnikom
- Priprava in izvedba skupne delavnice na temo Vzpostavitev najbolj učinkovitih komunikacijskih orodij z upravljavci BO Slovenije
- Priprava izhodišč s komunikacijskimi orodji za upravljavce BO Slovenije
- Pogostitev na delavnicah

SPECIFIČNE AKTIVNOSTI ZA BIOSFERNO OBMOČJE JULIJSKE ALPE

- Izdelava animiranega filma na temo pohodništva
- Izdelava digitalne aplikacije za namene povezovanja OŠ na BO

Cilji in rezultati operacije so:

CILJI PROJEKTA:

1. Približati Biosferna območja prebivalcem in širši javnosti.
2. Povezati vsa BO v Sloveniji.
3. Komunikacija in prenos dobrih praks ter znanj med biosfernimi območji.
4. Izkoriščati potencialne biosfernih območij za namene ohranjanja naravne in kulturne dediščine ter izboljševanja dohodkovnega položaja lokalnih prebivalcev.
5. Povezati ponudnike s skupnim nastopom na trgu ter predstavitev biosfernih območij Slovenije za boljšo prepoznavnost.
6. Ozaveščanje in izobraževanje javnosti o pomenu in varovanju biosfernih območij Slovenije.

SKUPNI REZULTATI PROJEKTA:

- Izvedene strokovne ekskurzije in izobraževalne delavnice na temo povezovanja BO.
- Izvedene izobraževalne delavnice (komunikacija BO, trajnostna mobilnost, ciljne skupine in širša javnost o BO).
- Vzpostavljen sistem organiziranja dnevov biosfernega območja z izborom in imenovanjem ambasadorjev BO Julijske Alpe.
- Oblikovana in natisnjena zgibanka s predstavitev BO Slovenije ter prilagoditev »LAHKO BRANJE« za ranljive ciljne skupine.
- Izvedena lokalna prireditev posvečena DNEVU BO SLOVENIJE z vključitvijo deležnikov in ponudnikov iz vseh 3 BO Slovenije.
- Izdelan promocijski material.

- Posneta in predvajana oddaja na nacionalni in lokalni TV na temo perspektivne in inovativne ideje v BO Slovenije.

SPECIFIČNI REZULTATI PROJEKTA:

- Nadgrajena blagovna znamka
- Izdelana digitalna aplikacije za namene povezovanja OŠ na BO
- Izdelana in predvajana TV oddaja na temo BO in njihovih ponudnikov;
- Izdelana digitalna aplikacije za namene povezovanja OŠ na BO
- Vzpostavljena izhodišča in podporno okolje pohodniške poti okoli Julijskih Alp (vodnik, koncepti infotočk, katalog urbane opreme, dokumentacija za parkirišče,)
- Izdelan animiran film na temo pohodništva

Koristi za območje

- S komunikacijo in promocijo bo območje prepoznalo in začelo izkoriščati prednosti in potencialne, ki jih prinaša Unescovo imenovanje predvsem v smislu promocije in prepoznavnosti;
- Območje Julijskih Alp bo dobilo izhodišča za vzpostavitev in promocijo skupnega turističnega produkta pohodniška pot okoli Julijskih Alp (povezovanje in skupen nastop ponudnikov na trgu);
- Z nadgradnjo in povezavo obstoječih blagovnih znamk se bo izboljšal tržni položaj posameznikov, ki te blagovne znamke uporabljajo (vpliv na gospodarsko rast območja);
- S konkretnim povezovanjem območja kot turistične destinacije se s skupaj z upravljavcem BO in TNP vzpostavljajo tudi pogoji za skupno in trajnostno upravljanje naravne in kulturne dediščine

Spletne povezave Evropske komisije in Programa razvoja podeželja:

- Spletna stran Evropske komisije, namenjene EKSRP: [tukaj](#)
- Spletna stran Programa razvoja podeželja: [tukaj](#)